

[\(/\)](#)

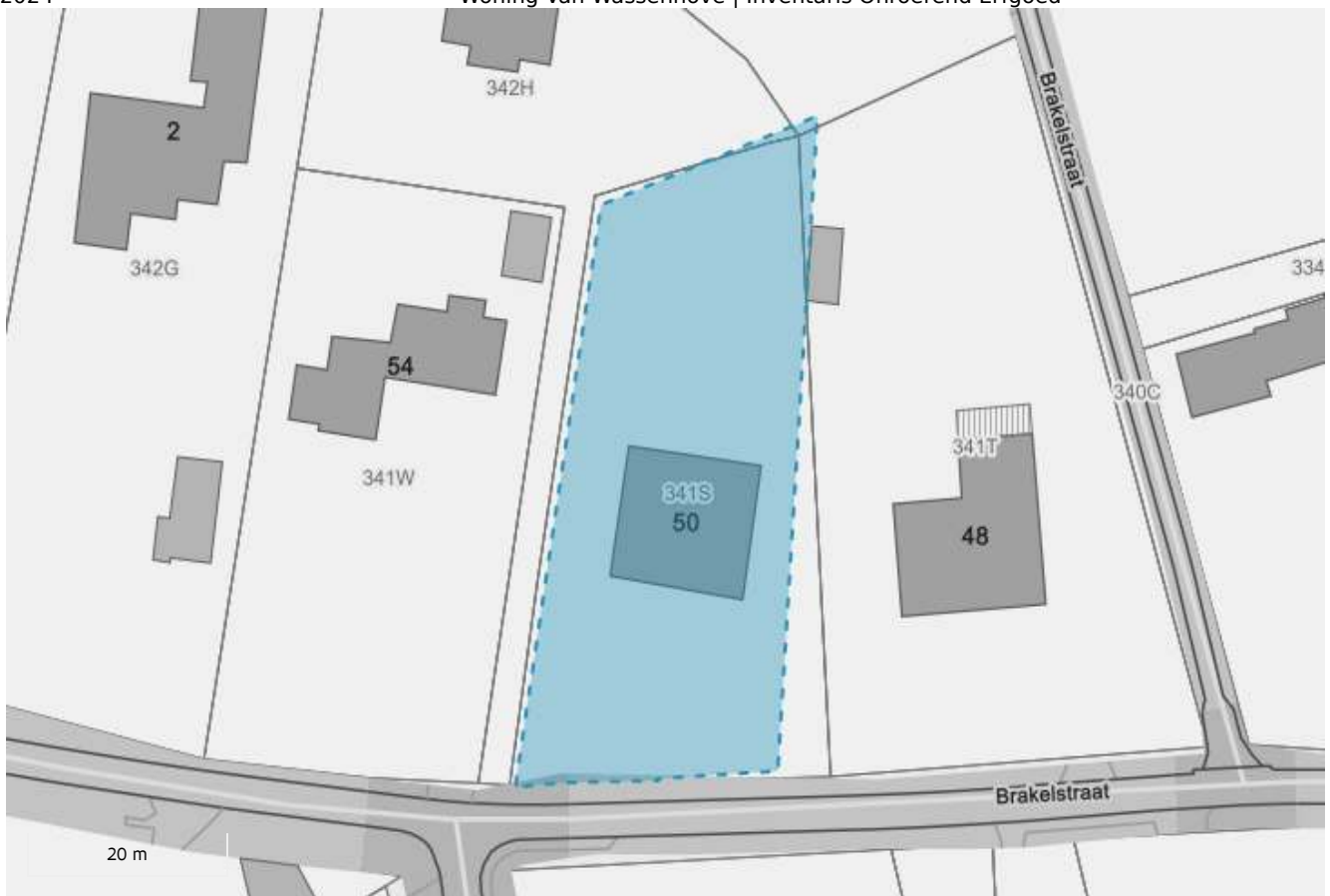
Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

BESCHERMD MONUMENT

Woning Van Wassenhove

Beschermd monument van 25-09-2017 tot heden**ID:** 21133 **URI:** <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/21133>

Besluiten

Woning Van Wassenhove (<https://id.erfgoed.net/besluiten/14514>)

definitieve beschermingsbesluiten: 25-09-2017 ID: 14514

Rechtsgevolgen

i Meer informatie over de rechtsgevolgen van beschermingen vind je op [onze website](https://www.onroerenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming) (<https://www.onroerenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming>).

Provincie
Oost-Vlaanderen

Gemeente
Sint-Martens-Latem

Deelgemeente
Sint-Martens-Latem

Straat

Brakelstraat

Locatie

Brakelstraat 50 (Sint-Martens-Latem)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

1 491m²

Beschermingsdossiers

4.001/44064/101.1

4.01/44064/140.1

Typologie: villa's (bouwkundig erfgoed) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/468>)

Datering: na WO II (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1073>)

Stijl: brutalisme (https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/28)

Lampens, Juliaan (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/3225>) (Ontwerper)

Beschrijving

Deze bescherming betreft de woning Van Wassenhove met omringende tuin, tuinmuur en oprit (het gehele perceel waarop de woning gelegen is), alsook de bijhorende cultuuroederen.

Waarden

De woning Van Wassenhove met inbegrip van de omliggende tuin met tuinmuur en oprit is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

artistieke waarde

Woning Van Wassenhove heeft een grote artistieke waarde die bekomen wordt door enerzijds het originele en vooruitstrevende, hedendaagse ontwerp van zowel het exterieur als het interieur van de woning en anderzijds door het optimaal benutten van de kwaliteiten van het zuivere materiaalgebruik, zowel in exterieur, interieur als meubelontwerp waardoor het geheel een grote eenheid en ensemblewaarde heeft. Inspelend op de niveauverschillen die het perceel vertoont, ontwerpt Lampens een architectuur met sterke plastische kwaliteiten, gekenmerkt door een getrappt profiel waardoor in het bouwvolume drie niveaus worden gecreëerd. Deze drie niveaus tonen zich in de platte daken met getrappt verloop, aflopend van west naar oost. Het open plan van Woning Van Wassenhove is opgebouwd uit drie niveaus die met elkaar in verbinding staan door trappen. De verschillende niveaus of splitlevels worden geritmeerd door de glooiingen van het terrein. Halfhoge tussenwanden bakenen de verschillende zones af. Woning Van Wassenhove voldoet volledig aan de principes van Juliaan Lampens: met 'pure' materialen als beton, hout en glas kleedt de architect de ruimte aan, overvloedige details worden geweerd. De volledige woning is opgetrokken in 'verzorgd ruw gewapend beton' met een afwerking in 'béton brut' of ruw zichtbeton. De afdrukken van de horizontale beplanking geven een esthetisch effect aan het

geheel. Alle verdere decoratie is afwezig. Vanaf de straat (zuidzijde) biedt de woning een gesloten uitzicht met enkel een open garage of carport waaronder zich de hoofdtoegang van de woning bevindt. Ook in het interieur zijn muren en plafond onbekleed en tonen het ruwe, gewapende beton met 'béton brut'-afwerking. De massiviteit van het beton wordt doorbroken door het gebruik van het warme hout. Als vloerbedekking kiest Lampens voor een afwerking in Rode Noorse Den (RND, ook wel grenenhout). Voor het overige meubilair (als het bureaumeubel, het bedvolume, de boekenplanken, de legplanken in de keuken en de bijhorende cultuurgoederen als de zitkrukjes) kiest Lampens resoluut voor naaldhout (RND of Oregon Pine) dat zich kenmerkt zich door zijn duidelijke groeiringen die zich, afhankelijk van de zaagrichting, tonen als duidelijk onderscheiden fijne lijnen of fraaie vlammentekeningen. Naast de glazen wand in het oosten en het hoge bandraam in het westen verlicht een centraal geplaatste, cirkelvormige koepel het bureau en de leefruimte met keuken. Bedachtzaam geplaatste lichtpunten, rechtstreeks in het plafond geplaatst zonder verdere armatuur, voorzien in bijkomende verlichting. In dit alles staat het totaalconcept, zoals besproken bij de architecturale waarde, centraal en zoekt de ontwerper in het gebruik van zuivere materialen, lichtinval en aankleding naar een aangename, overzichtelijke en warme landschappelijkheid in het gebouw.

architecturale waarde

Woning Van Wassenhove in Sint-Martens-Latem is een gaaf voorbeeld van een woning, eind jaren 1960 ontworpen door Juliaan Lampens en gebouwd tussen 1972-1974. Sinds de bouw van zijn eigen woning in 1960 ontwierp Lampens in een zeer persoonlijke, minimalistische betonarchitectuur, waardoor hij behoort tot de belangrijkste naoorlogse architecten in Vlaanderen, getuige de grote architectuurprijs van België, die hij in 1995 ontving voor zijn oeuvre. Aan dit oeuvre werden tal van publicaties, nationaal en internationaal, gewijd. In de overzichtswerken over naoorlogse architectuur in België nemen Lampens en Woning Van Wassenhove steevast een belangrijke plaats in. Het gebruik van geometrische motieven in de woning, de combinatie van onbewerkte en "eerlijke" materialen als beton, glas en hout (zowel in exterieur als interieur), het aanwenden van de esthetische kwaliteiten van het 'béton brut' en het ontbreken van alle verdere decoratie maken van Woning van Wassenhove een uitzonderlijk en representatief voorbeeld in de internationale architectuurstroming van het 'brutalisme'. Woning Van Wassenhove is een representatief, gaaf bewaard en herkenbaar voorbeeld binnen het beperkt uitgevoerde architectonische oeuvre van de ontwerper dat grotendeels bestaat uit woningen. De woning is een herkenbare bouwsteen in het oeuvre van de architect en illustreert in de verschillende fasen van ontwerp de zoektocht van Lampens in zijn toenemend gebruik van elementaire geometrische vormen als het vierkant, de cirkel en uiteindelijk ook de driehoek. In Woning Van Wassenhove krijgt elke 'ruimte' binnen het open plan uiteindelijk een eigen identiteit door zijn specifieke vormgeving: de driehoek voor de keuken, het bureaumeubel en de losse stoeltjes, het vierkant voor het bureauvolume en de cirkel voor de slaapruijme.

Een terugkerend element in het oeuvre is de dualiteit die Lampens opzoekt tussen transparantie en geslotenheid, tussen de open zichten en de beschuttende betonnen schelp, tussen het 'in huis halen' van het landschap (het idee van de tent) en het 'creëren van een eigen landschap in huis' (het idee van de grot). Een keuze in één van beide concepten ontstaat steeds uit een grondige studie van het bouwperceel. Woning Van Wassenhove is het archetype van de 'grot', toegepast in de woningbouw. Het bouwperceel en het gebrek aan zichten en landschappelijkheid ervan zetten Lampens ertoe aan om Woning Van Wassenhove te ontwerpen als een besloten en introverte woning, in het midden van het perceel ingeplant waarbij hij het bestaande landschap respecteert en een verbondenheid zoekt met de omgeving. Lampens schuift de woning als het ware tussen de bestaande beplanting in, opgebouwd uit een wildgroei aan bomen en struiken als gewone haagbeuk, gewone esdoorn, zomereik, tweestijlige meidoorn en scherpe hulst, en vult deze volgens

het bouwplan aan met klimplanten die doorheen de tijd moesten verwilderen opdat een natuurlijk groen scherm ontstond. Lampens creëert landschappelijkheid in de woning, enerzijds door de radicale toepassing van het open plan, inspelend op de niveauverschillen van het terrein. Anderzijds wordt landschappelijkheid gecreëerd door het kenmerkende materiaalgebruik van gewapend beton met 'beton brut'-afwerking, gecombineerd met hout en glas, dat doorgetrokken wordt in het interieur van de woning. Lampens ontwerpt voor Woning Van Wassenhove een totaalconcept waarbij exterieur, interieur, inkleding, vast (de keukeninrichting, de betonnen eettafel, de slaapcilinder; het bureauvolume, de kast, de sanitaire inrichting en de boekenplanken) en los meubilair (de bijhorende cultuurgoederen als de krukjes aan de eettafel en het bureau) zorgvuldig worden ontworpen. Ook de plaatsing van het vaste meubilair wordt secuur afgewogen vanuit het idee dat alles 'één beste plaats heeft'. Woning Van Wassenhove is dan ook een gaaf bewaarde getuige van dit totaalconcept. Het geheel heeft een grote ensemblewaarde en getuigt van een grote authenticiteit, mede doordat de woning tot 2012 in zijn oorspronkelijk functie bleef bestaan en vandaag ook zo bewaard wordt.

Aanduiding van Is de bescherming van

Woning Van Wassenhove

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/216456>)

Brakelstraat 50 (Sint-Martens-Latem)

De Woning Van Wassenhove is gebouwd in 1970-1974 naar ontwerp van architect Juliaan Lampens in zijn typische betonarchitectuur of brutalisme. De opdracht kwam van de heer Van Wassenhove, die de architect de mogelijkheid bood om zijn eigennuttige en radicale woonconcept te verwezenlijken.

Beheerder fiche: Agentschap Onroerend Erfgoed

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? [Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/21133\).](#)

**Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de
Vlaamse overheid**

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)

[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)

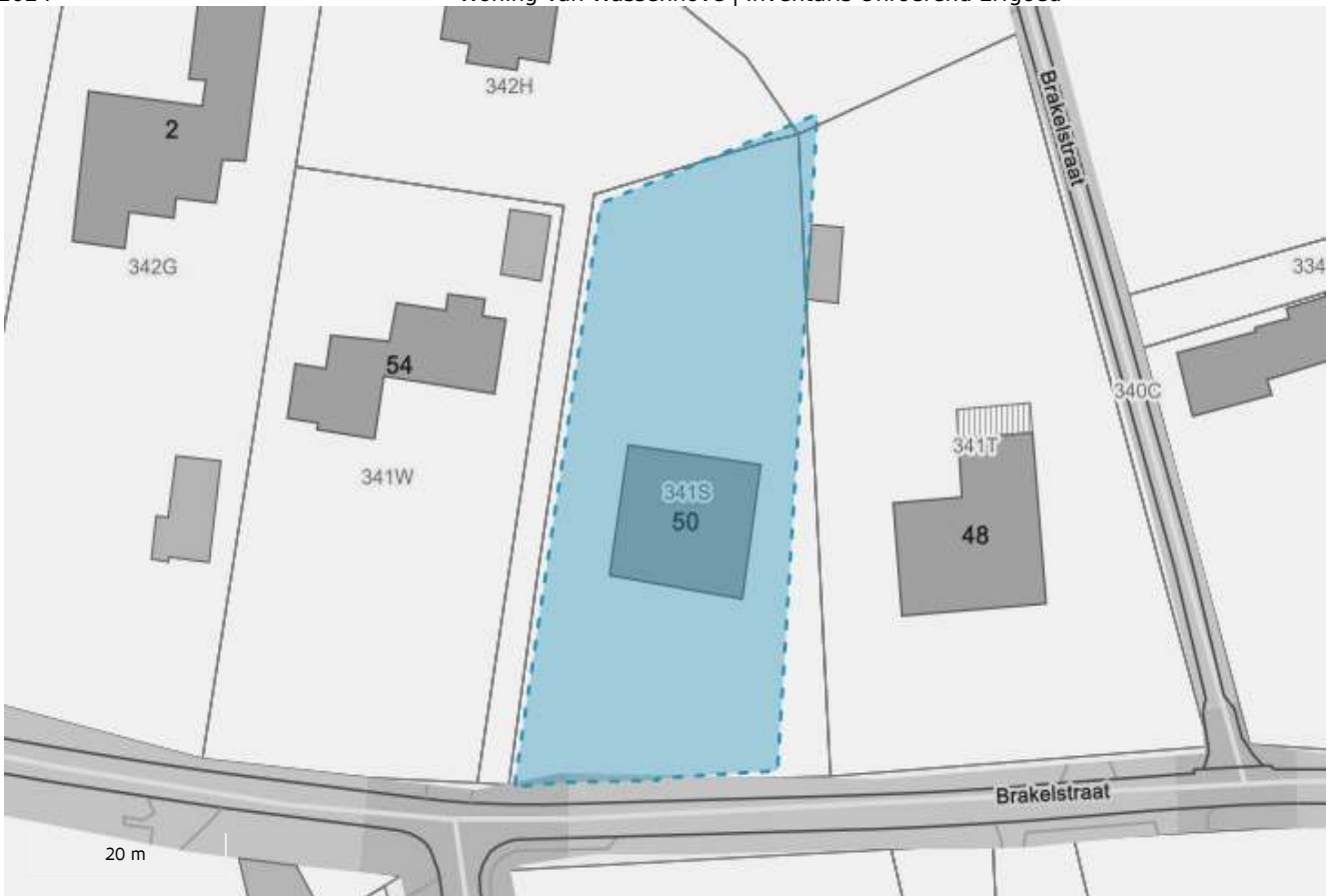
[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Woning Van Wassenhove

bouwkundig element

ID: 216456 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/216456>

Juridische gevolgen

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Woning Van Wassenhove (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/143923>)
Deze vaststelling is geldig sinds 20-06-2023
- is aangeduid als beschermd monument Woning Van Wassenhove (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/21133>)
Deze bescherming is geldig sinds 25-09-2017
- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Woning Van Wassenhove (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/88600>)
Deze vaststelling was geldig van 08-12-2014 tot 20-06-2023

Provincie

Oost-Vlaanderen

Gemeente

Sint-Martens-Latem

Deelgemeente

Sint-Martens-Latem

Straat

Brakelstraat

Locatie

Brakelstraat 50 (Sint-Martens-Latem)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

1 491m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [villa's \(bouwkundig erfgoed\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/468) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/468>)

Datering: [na WO II](https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1073) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1073>)

Stijl: [brutalisme](https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/28) (https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/28)

[Aanvulling inventaris bouwkundig erfgoed 2014](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1038)
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1038>) (ad hoc-inventarisatie: van 29-11-2013 tot 30-11-2014)

[Lampens, Juliaan](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/3225) (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/3225>) (Ontwerper)

Beschrijving

De Woning Van Wassenhove is gebouwd in 1970-1974 naar ontwerp van architect Juliaan Lampens in zijn typische betonarchitectuur of brutalisme. De bouwaanvraag werd ingediend in 1970. De bouw startte in 1972 en was voltooid in 1974. Juliaan Lampens bracht zijn naam en het jaartal 1973 aan in het beton binnenshuis. De opdracht kwam van de heer Albert Van Wassenhove, leraar in het middelbaar onderwijs en vrijgezel, die de architect de mogelijkheid bood om zijn eigenzinnige en radicale woonconcept te verwezenlijken.

Juliaan Lampens is één van de belangrijkste naoorlogse architecten in Vlaanderen, vooral bekend als ontwerper van de bedevaartkapel Onze-Lieve-Vrouw van Kerselare (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27415>) in Oudenaarde (1966).

Na een debuut in vrij traditionele bouwstijl ontwikkelde Lampens rond 1960 een totaal eigen bouwstijl gericht op minimalistische betonarchitectuur en een open planconcept. De basisprincipes paste hij het eerst toe bij de bouw van zijn eigen woning (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/201061>) in 1960 in Nazareth (Eke). Lampens maakte hier reeds gebruik van vernieuwende constructiemethodes: een betonnen dak wordt gedragen door één betonnen muur drie rijen stalen I-profielen, aldus een modulair systeem vormend, en veel gebruik van hout en glas. De ruimte-indeling is zeer eenvoudig en functioneel en sterk gericht op openheid, in de open planopbouw vormen vaste kasten de scheidingselementen in de sobere en heldere binnenruimte met veel aandacht voor lichtinval.

Van dan af concentreerde hij zich uitsluitend op betonarchitectuur en ontwikkelde een zeer persoonlijke stijl in "brutalisme", ruwe onbeklede kistbeton. Een hoogtepunt in zijn oeuvre, maar ook in de naoorlogse kerkenbouw in Vlaanderen, is zijn ontwerp van de bedevaartkapel Onze-Lieve-Vrouw van Kerselare in Edelare (Oudenaarde) van 1966. De door Juliaan Lampens ontworpen woningen zijn in harmonie met de omgeving gebouwd. Naast het kenmerkende materiaalgebruik ligt het accent op de open planopbouw: in de sobere en heldere binnenruimten zijn geen afzonderlijke kamers, maar gaat alle aandacht naar eenvoud en lichtinval.

De **woning Van Wassenhove** is één van Lampens' belangrijkste creaties in zijn "brutalistische" stijl. Het uitgesproken volume in ruw onbekleed kistbeton en het radicaal toepassen van het open plan, zijn zeer kenmerkend voor de architect.

De doordachte inplanting van de woning in harmonie met de omgeving en verbondenheid met de natuur vormt een belangrijk aandachtspunt. De woning is thans volledig omringd door begroeiing en bomen. Door gebruik te maken van de niveauverschillen van het bouwterrein ontstond een architectuur met sterke plastische kwaliteiten.

Het haast vierkante volume wordt omsloten door drie betonnen wanden, de oostzijde, de kant van de leefruimte, is volledig beglaasd. Vanaf de straat biedt de woning een gesloten aanzicht met enkel een lager gelegen open garagepoort. Opvallend is het getrapte profiel, resultaat van het inspelen op het bodemreliëf, waardoor in het bouwvolume drie niveaus gecreëerd werden. De oostzijde is zeer markant uitgewerkt. De leefruimte is volledig opengewerkt met een glaswand, om het contact met de buitenruimte te maximaliseren is geen gebruik gemaakt van ramen, maar is het glas in de vloer en het plafond ingewerkt. Een monumentale schuin oplopende betonnen luifel, als alternatief voor het stedenbouwkundig vereiste hellende dak, overdekt een grillig aangelegd terras. Een uitsparing in de betonnen luifel zorgt ervoor dat het regenwater van het dak naar de vijver op het terras wordt geleid.

Interieur.

De woning is een mooi voorbeeld van het voor Lampens typische "open concept", waarbij alle ruimtes met elkaar verbonden zijn en waarbij halfhoge tussenwanden de ruimtes afbakenen. De integratie van de woning in het hellende terrein resulteerde in een als het ware golvende binnenruimte met drie niveaus. De eigenlijke woonruimte op de begane grond, met keukengedeelte tegen de noordwand, vindt zijn verlengde in het overluidende terras, dat gescheiden door een glaswand volwaardig deel uitmaakt van het woonconcept. De iets hoger gelegen halve verdieping bevat de werk- en slaapzone met sanitair. Het bureau is ondergebracht in een vierkant blok dat boven de keuken als een balkon op de leefruimte uitkijkt, het bed is opvallend geplaatst in een houten cilinder tot op ooghoogte. Erachter bevindt zich het sanitaire gedeelte met een hoog geplaatst breed venster uitzien op de westzijde van de woning. De ruwe

betonnen muren worden ook zichtbaar gelaten in het interieur en hetzelfde materiaal wordt tevens gebruikt voor meubilair. Zo worden de eetplaats en keuken respectievelijk vastgelegd door een betonnen tafel en een driehoekige dampkap. Naast het beton zijn hout en glas de typische materialen, grenenhout werd aangewend voor de vloeren en de houten cilinder als slaapruimte.

- BEKAERT G. 1996: *Hedendaagse architectuur in België*, Tielt, 138.
- CAMPENS A. 2003: *Leven en werk van Juliaan Lampens*, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent.
- CAMPENS A. (ed.) 2010: *Juliaan Lampens*, Brussel.
- DEWOLF K. 2005: Modernistisch architect Juliaan Lampens, "voorliefde voor beton", *Tertio* 275, 11.
- DUBOIS M. 2003: Lampens, Juliaan, in: VAN LOO, A. (red.), *Repertorium van de architectuur in België van 1830 tot heden*, Antwerpen, 386.
- SWIMBERGHE P. 2001: Onvergankelijk naakt, *Knack weekend* 33, 102-107.
- VAN DE PERRE D. 2003: *Op de grens van twee werelden, Beeld van het architectuuronderwijs aan het Sint-Lucasinstituut te Gent in de periode 1919-1965/1974*, Gent.
- VAN GERREWEY C. 2008: Woning Van Wassenhove, in: *Postmodernisme en modernisme na 1945, Van het Atomium tot het Huis van Roosmalen*, Tielt, 96.
- VERMEULEN P., LAMPENS J. en VANDENHAUTE G. 1992: *Juliaan Lampens 1950-1991*, Tentoonstellingscatalogus, Antwerpen.
- COEN S. 2011: Juliaan Lampens, Nazareth (België). Authentiek modernisme van Vlaamse bodem [online](geraadpleegd op 14 mei 2014).
- S.N. 2006: Biografie Juliaan Lampens (<http://www.standaard.be/cnt/gnfv58qt?s=1>) [online] (geraadpleegd op 14 mei 2014).
- WILLAERT P. 2009: De heldere stem van een stille generatie - Juliaan Lampens in perspectief (<http://www.archined.nl/recensies/maart/de-heldere-stem-van-een-stille-generatie-juliaan-lampens-in-perspectief/>) [online] (geraadpleegd op 14 mei 2014).

Auteurs: Lanclus, Kathleen (<https://id.erfgoed.net/auteurs/30>)

Datum: 2014

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE)

(<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is deel van

Brakelstraat (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/5957>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: *Woning Van Wassenhove* [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/216456> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/216456>)
(geraadpleegd op 13 mei 2024).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/216456).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))